

Türkiye’de Ebelik Mesleđi ve Ebeliğin Geleceđi Nasıl Olmalıdır?

Prof. Dr. Sibel ERKAL İLHAN

HEMŞİRELİK - EBELİK MÜZESİ

PROJE: VEHBİ KOÇ VAKFI 2008- 5 NOLU PROJE - BÜTÇESİ:9999.52.TL

BAŞLANGIÇ-BİTİŞ TARİHLERİ: MAYIS 2008-MAYIS 2009

Yürütücü: Doç. Dr. Yurdağül Erdem Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Öğretim Üyesi

Araştırmacı
Yrd. Doç. Dr. Sibel Erkal İlhan
Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölüm Başkanı

Araştırmacı
Yrd. Doç. Dr. Gülsüm Ançel
Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Öğretim Üyesi

Araştırmacı
Prof. Dr. Gülşen Terakye
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müşaviri

Araştırmacı
Dr. Behire Sancar
Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü öğretim görevlisi (part-time)

PROJENİN AMACI:

Ülkemizde Hemşirelik ve Ebelik ile ilgili bilgi ve belgelerin, bakım araç ve gereçlerinin bir araya getirilmesi ile meslek tarihi konularında yapılacak eğitimlere ortam, araştırmalara zemin hazırlamak, mesleğin tarihi sürecini tanıtmaktır.

PROJENİN YÜRÜTÜLÜŞ AŞAMALARI

1. Aşama: Hazırlık
2. Aşama: İnceleme ve Araştırma
3. Aşama: Müze Oluşturma ve Belgeleme

Sunumun Amacı

- Türkiye’de ebelik mesleğinin mevcut durumunu farklı iki ülke ile kıyaslayarak sunmak
- Gelecekte ebelik mesleğinin nasıl olması gerektiği konusunda önerilerde bulunmak

SUDAN-HOLLANDA

15-19 Eylül 2008

13-15 Nisan 2015

SUDAN-Hartum Devlet Hastanesi Doğum Bölümü

Sudan-Health manpower

Indicator	2004	2005	2006
Total number of medical doctors	6604	8008	8799
Total number of medical specialists	1124	1261	1396
Total number of dentists	283	371	351
Total number of pharmacists	697	894	1004
Total number of nurses	16900	17923	18433
Total number of midwives	15052	12090	13851
Total number of medical assistant	6355	6932	7184
Nurses population ratio (10000)	49	50.2	50.8

Midwifery Education in Sudan

Category	Entry requirement	duration	certificate	No .of schools
Sister midwife (last graduate in1992)	Diploma In nursing + 2 years exp.	14 months	Diploma in midwifery	1
Health visitor	3 years cert. nursing+1yr midwifery	1 year	certificate	2 (1 open)
Assistant Health visitor	literate village midwife	9 months	certificate	1
Nurse-Midwife	3 years cert nurs.+2 yrs	1 year	certificate	6 (1 0pen)
Villige Midwife	various	1 year	certificate	38

Sudan'da Doğum Şekli-2006

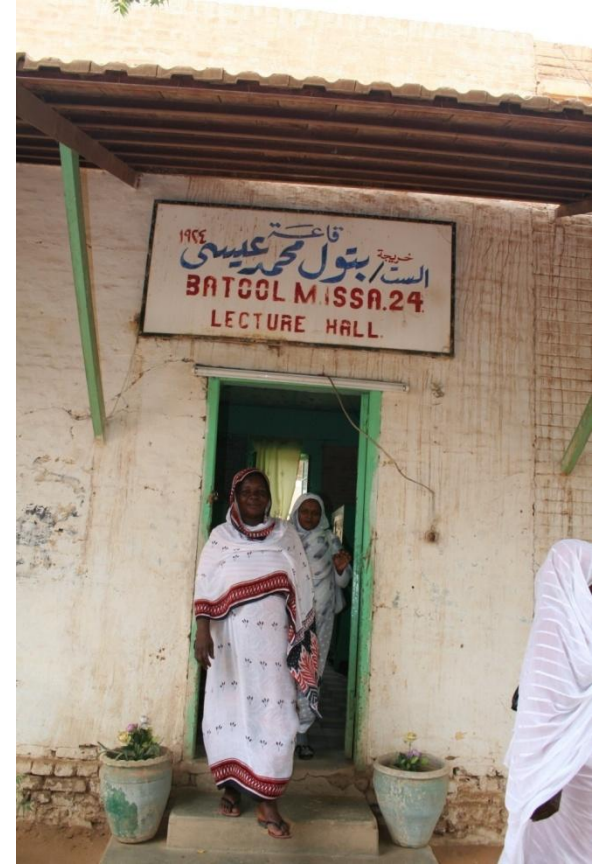

Doğum Şekli	
Vaginal	86.7%
Forceps	2.1%
Sezaryen	4.6%

Sudan-Doğuma Yardım Eden Sağlık Personeli

Sağlık Personeli	Sudan
Doktor	5.6%
Köy Ebesi	43.4%
Geleneksel Doğuma Yardım Eden kişi	19.7%
Yardımsız	12.7%

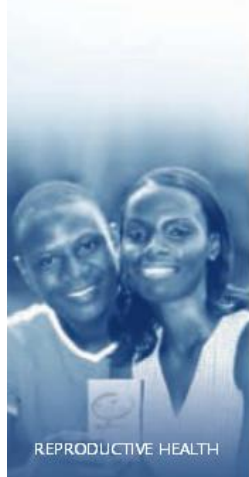
Sudan

- Doğumların çoğu evde köy ebeleri ile yapılıyor.
- 1435 köyde köy ebesi bulunmamakta

Dünya'da Ebeliğin Durumu

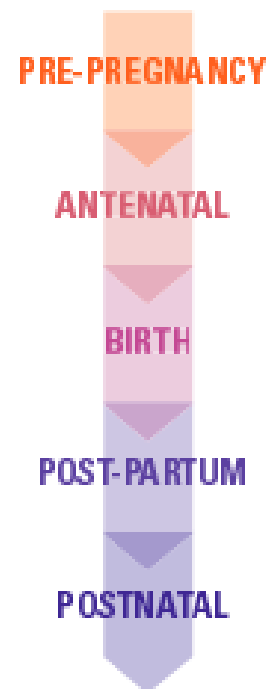
A UNIVERSAL PATHWAY. A WOMAN'S RIGHT TO HEALTH

Sudan

WORKFORCE AVAILABILITY (2012)

	Country classification of staff working in MNH ¹	Time spent on MNH %
Midwives	478	100
Midwives, auxiliary	67	100
Nurse-midwives	689	100
Nurses	na	na
Nurses or nurse-midwives, auxiliary	na	na
Clinical officers & medical assistants	13,455	–
Physicians, generalists	7,226	50
Obstetricians & gynaecologists	316	80

ESTIMATED
MET
NEED =
32%

*workforce
time available*

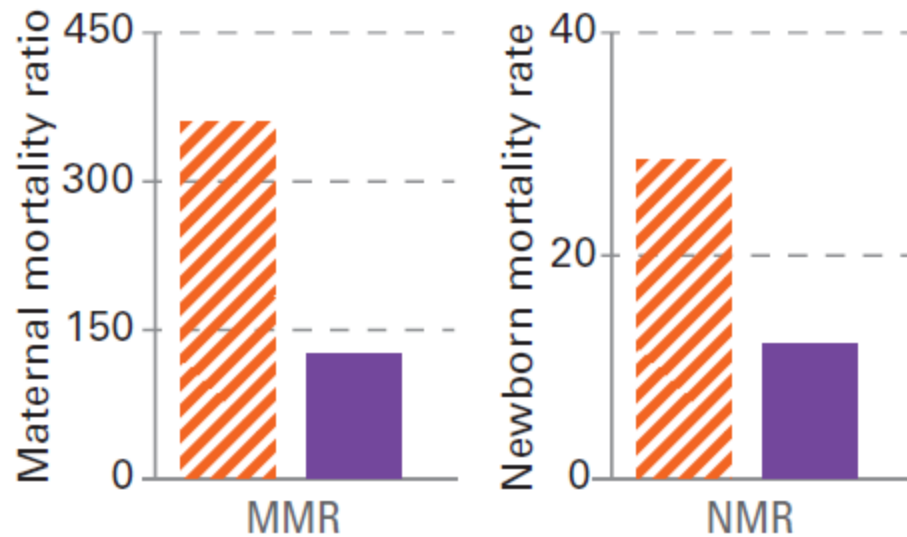
*workforce
time needed*

*Estimate of met need
(national aggregate)
based on available data.*

Sudan Anne ve Bebek Ölümleri Durumu

MORTALITY REDUCTION⁵

Country (MMR, 2013; NMR, 2012) Target by 2030

Hollanda- Groene Hart Devlet Hastanesi Doğum Bölümü

Dört Avrupa Ülkesinde Ebeliğin Güncel Durumu ve Ebelik Araştırmalarının Gelişimi*

The Current State of Midwifery and Development of Midwifery Research in Four European Countries

Selma AYTAÇ¹

Meral MADENOĞLU
KIVANÇ²

Fatma AY²

1Sağlık Bakanlığı,
Sofular Aile Sağlığı
Merkezi, Fatih Toplum
Sağlığı Merkezi

2İstanbul Üniversitesi,
İstanbul Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Ebelik Bölüm

Özet

Amaç: İngilizce konuşulmayan dört Avrupa ülkesi Almanya, Avusturya, İsviçre ve Hollanda'da son yirmi yıllık süreçte ebeliğin güncel durumunu tanımlamak ve ebelik araştırmalarının gelişiminde yayım sürecini etkileyen faktörleri anlamak amacıyla yapılmış kalitatif ortak durum çalışmasıdır. **Bulgular:** 1989'da Almanya'da Uluslararası Ebelik Konfederasyonu Çalıştay'ında dört ülke için ebelik araştırmalarının başlangıç çalışması yapılmış, her ülkede gelişim özelliklerine göre içerik ve zamanlama olarak farklı kurslar verilmiştir. Son on yıllık süreçte bu gelişime katkıda bulunan ana etkenler: ebeliğin tarihi ve karakteri, bireysel ebelik araştırmaları girişimleri, diğer profesyoneller ile anlaşma ve ebelik programlarının yüksek öğretime geçirilmesidir. Ebelik araştırması günümüzde tüm ülkelerde profesyonel bir role sahip olmasına rağmen gelecekteki problemler arasında kendi akademik iş gücünü oluşturma ve multidisipliner ortaklıklarda ebeliğin rolünü güçlendirme, kendi profilini ve kimliğini yaratma yer almaktadır. **Sonuçlar:** Güncel görüş dört ülke arasında 1989'da paylaşılmasına rağmen ebelik araştırmaları her ülkede ebelik ve eğitiminin karakterine göre içeriğinin özel olarak geliştiğini göstermektedir. Bu etkenlerin gelecekteki ebelik araştırmalarında ulusal ve uluslararası düzeyde bir akademik disiplin olarak dikkate alınması gerekir.

Anahtar kelimeler: Avrupa, ebelik araştırmaları kanıta dayalı ebelik;lisansüstü eğitim;

Hollanda Ebelerin Çalışma Sistemi

Tablo 1. İngilizce konuşulmayan dört ülkede; Almanya, Avusturya, İsviçre ve Hollanda'da ebelik durumu ve ebelik eğitimi.

	Almanya	Avusturya	İsviçre	Hollanda
Güncel Kanunlar	Ulusal Kanun 1985	Ulusal Kanun 1994	Ulusal Kanun 1996	Ulusal Kanun 1993
Profesyonel Dernekler (Ortalama üye sayıları)	Alman Ebeler Derneği (Deutscher Hebammenverband - DHV) 16.600 üye	Avusturya Ebelik Birliği (Oesterreichisches Hebammen Gremium - OHG) 1950 üye	İsviçre Ebelik Birliği (Hebammenverband - SHV) 2500 üye	Hollanda Ebelik Organizasyonu (Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen - KNOV) 2450 üye
Çalışma Alanları	Çoğu hastanede, bazıları toplumda	Sadece %35'i hastanede, %50'si hem hastane hem de toplumda, sadece %15'i toplumda	Çoğu hastanede, %30'u da toplumda	Çoğu %77'si, bağımsız ebe olarak çalışmakta, %23'ü hastanede
Evde Doğumların Oranları	%1 evde doğum	%1.5 evde doğum	%1 evde doğum, %1.5 doğum merkezinde	%25 evde doğum
Temel Ebelik Eğitimi	50'den fazla enstitüde üç yıllık (diploma), dört yıllık (Lisans), iki enstitü (UAS)	Üç yıllık (Lisans), yedi enstitü (UAS)	Üç yıllık (Lisans), dört enstitü (UAS)	Dört yıllık (Lisans), dört enstitü (UAS)
Yüksek Lisans	İki yıllık (Yüksek Lisans); iki üniversite	İki yıllık (Yüksek Lisans); iki UAS, bir üniversite	İki yıllık (Yüksek Lisans); planlanmakta	1.5 yıllık yüksek lisans; iki üniversitede 2.5 yıllık yüksek lisans bir üniversitede

UAS: University of Applied Sciences (Uygulamalı Bilimler Üniversitesi)

Hollanda Ebelerin Çalışma Sistemi

Birinci Düzey Ebeler

Serbest ebe olarak çalışmaktadırlar.

Hamile olan bir kadın ebe seçimi yaparak hamileliğini ve doğumunu bu ebe ile tamamlıyor. Evde ya da hastanede doğum gerçekleştirilemektedir.

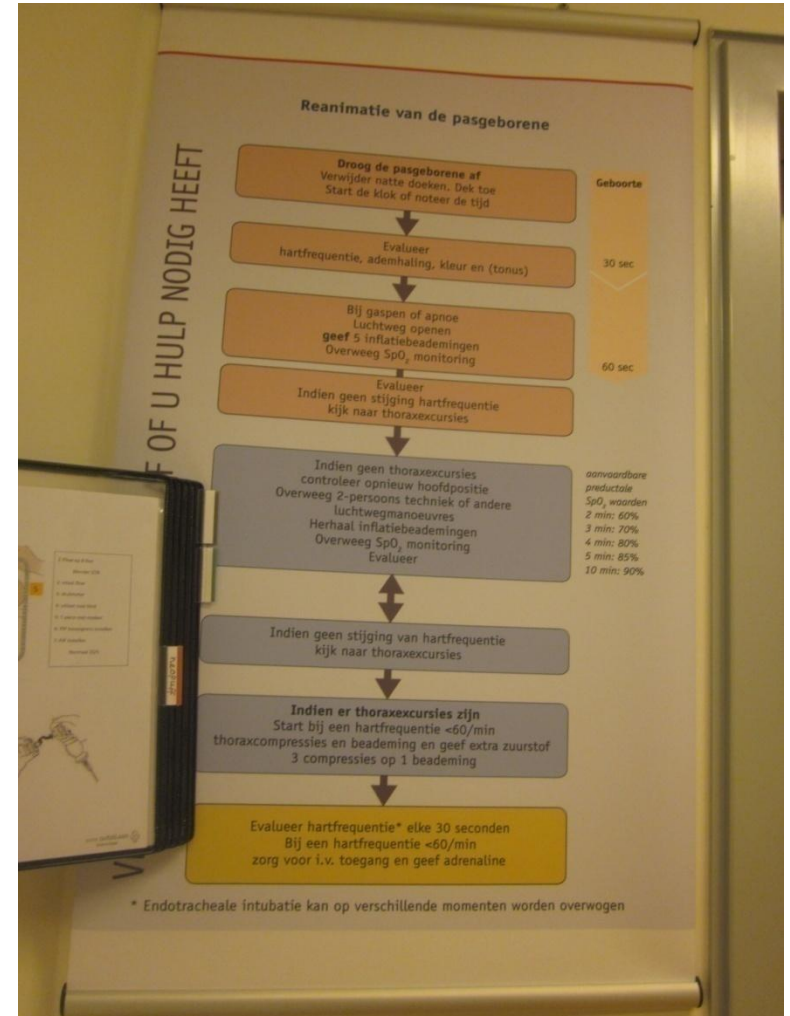
İkinci Düzey Ebeler

Hastanede ebe olarak çalışmaktadırlar.

Birinci düzey ebelerden biraz farklıdırlar. Birinci düzey ebeler kadar aktif değildir. Doğum sürecine hastanede yardım etmektedirler.

Bunların dışında doğum yardımcı hemşireleri hastanelerde görev yapmaktadır.

Ulusal Doğum Protokolleri

Ulusal Obstetrik Veri Tabanları

Ulusal düzeyde birinci basamak ve ikinci basamak verilerinin paylaşıldığı obstetrik veri tabanlarına ihtiyacımız var.

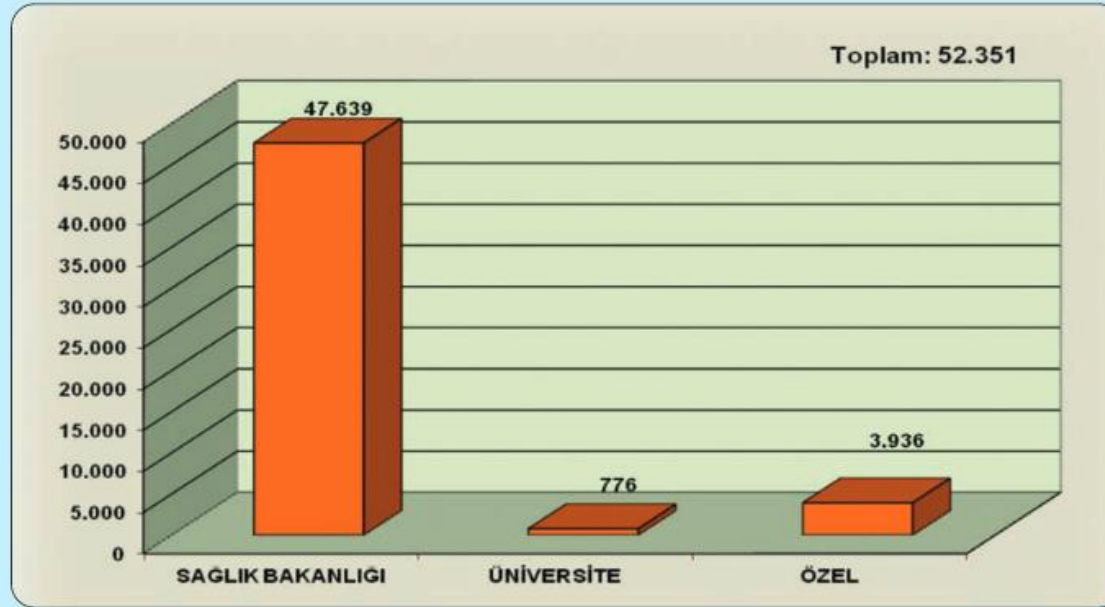
TÜRKİYE'DE SAĞLIK EĞİTİMİ VE SAĞLIK İNSANGÜCÜ DURUM RAPORU*

Aktif Çalışan Ebelerin Kurumlara Göre Dağılımı, 2013

İstihdam

Aralık 2013 itibarıyla Türkiye'de toplam **52.351** ebe aktif olarak çalışmaktadır. Bu ebelerin kurumlara göre sayısal dağılımı Grafik 3.6.2'de gösterilmiştir.

Grafik 3.6.2: Türkiye'de Aktif Çalışan Ebelerin Kurumlara Göre Dağılımı

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Aralık 2013

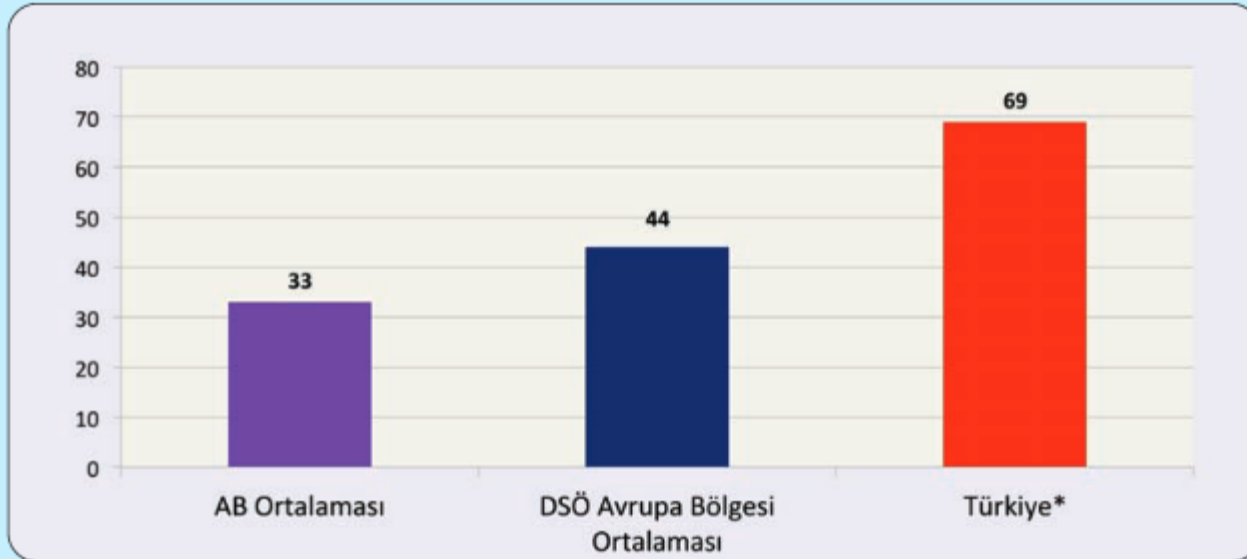

100.000 kişiye düşen ebe sayıları, 2013

AB Üyesi Ülkeler ve Türkiye Karşılaştırması

Avrupa ülkelerinde ve Türkiye'de 100.000 kişiye düşen ebe sayısı Grafik 3.6.3'te ve 3.6.4'te gösterilmiştir.

Grafik 3.6.3: Türkiye, AB Ülkeleri ile DSÖ Avrupa Bölgesi Ülkelerinde 100.000 Kişiyeye Düşen Ebe Sayısı

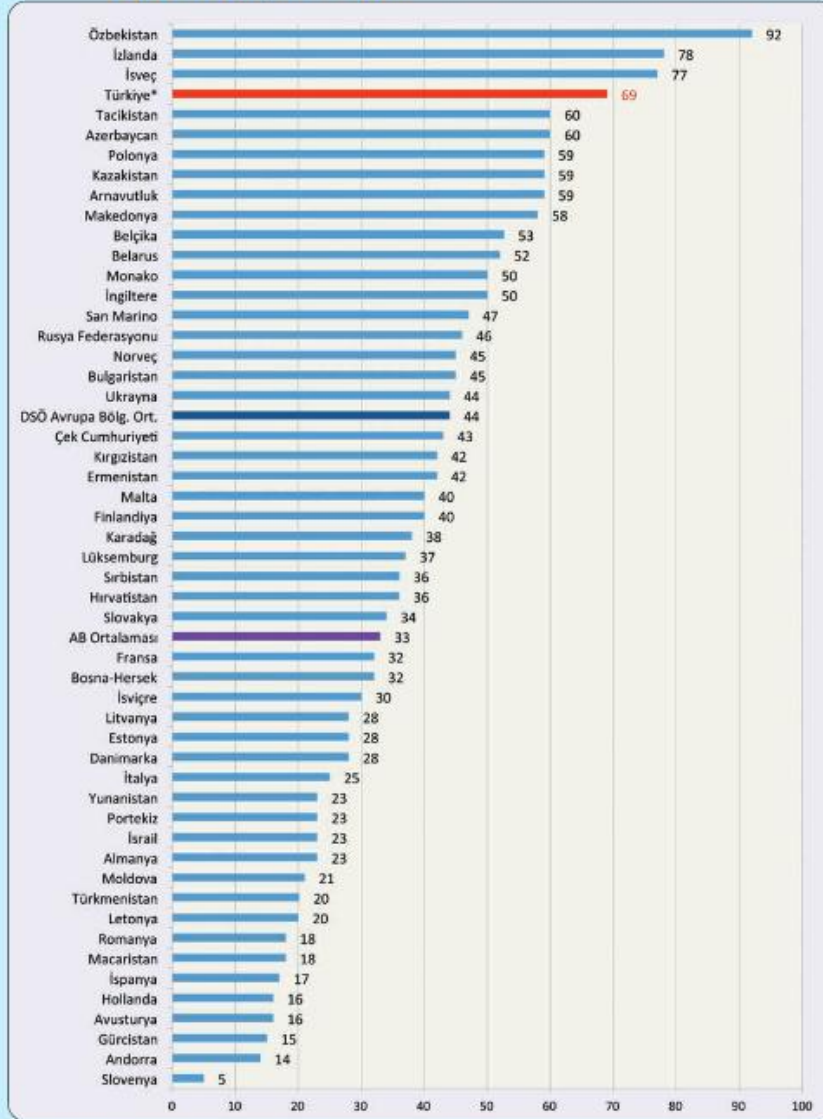

Kaynak: WHO/Europe, European HFA Database, July 2013, Last available.

*Türkiye ile ilgili verilerde Aralık 2013 tarihli rakamlar esas alınmıştır.

Grafik 3.6.3'te de görülebileceği üzere Türkiye'de 100.000 kişiye düşen ebe sayısı, hem AB Üyesi ülkeler ortalamasından, hem de Avrupa bölgesindeki ülkeler ortalamasından daha fazladır.

Grafik 3.6.4: Türkiye, DSÖ Avrupa Bölgesi Ülkeleri ve AB Üyesi Ülkelerde 100.000 Kişiye Düşen Aktif Çalışan Ebe Sayıları

Kaynak: WHO/Europe, European HFA Database, July 2013, Last available.

*Türkiye ile ilgili verilerde Aralık 2013 tarihli rakamlar esas alınmıştır.

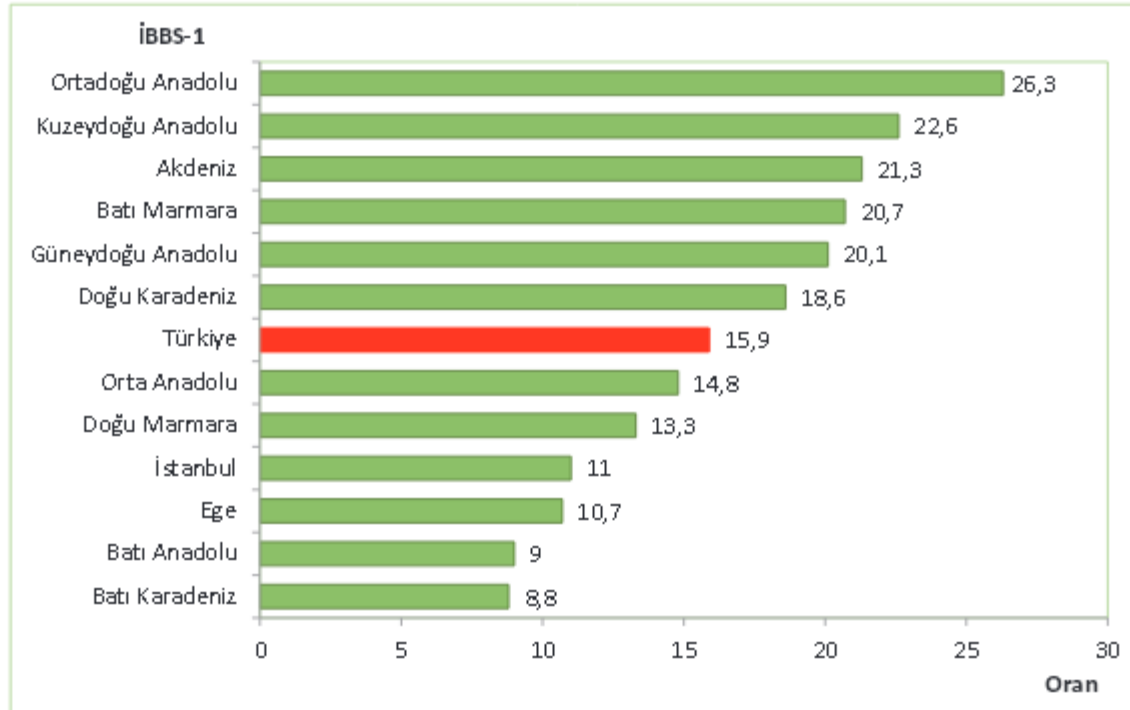
TC. Sağlık Bakanlığı

SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI 2013

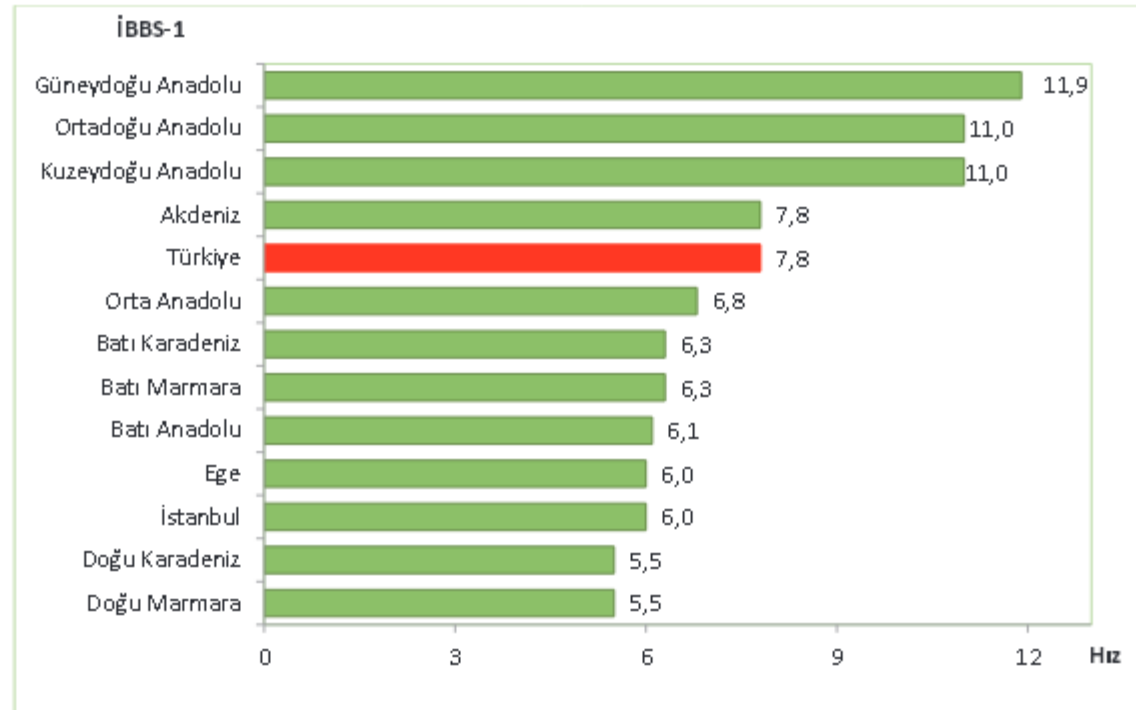
Sağlık İstatistikleri Yıllığı | 2013

Şekil 2.11. İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2013

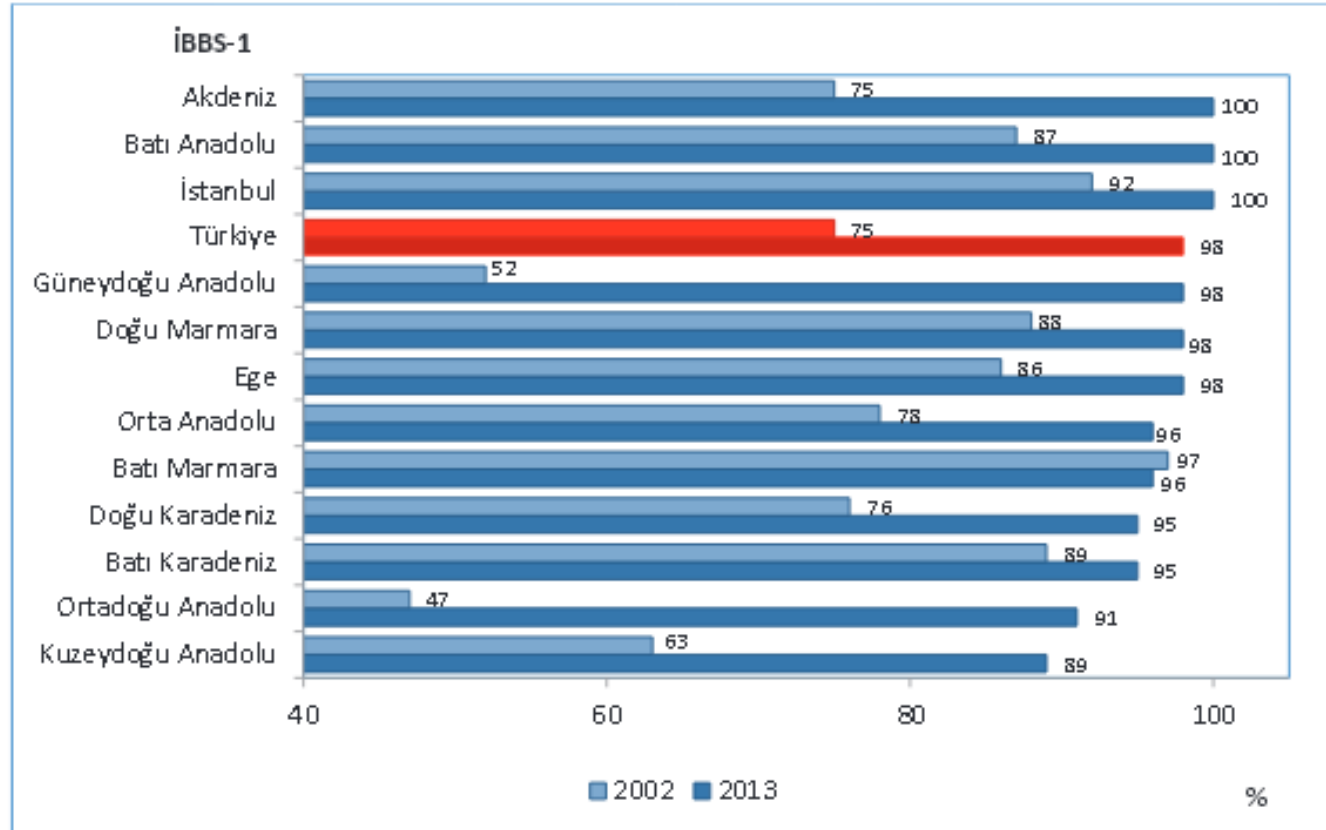
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.3. İBBS-1'e Göre Bebek Ötüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2013

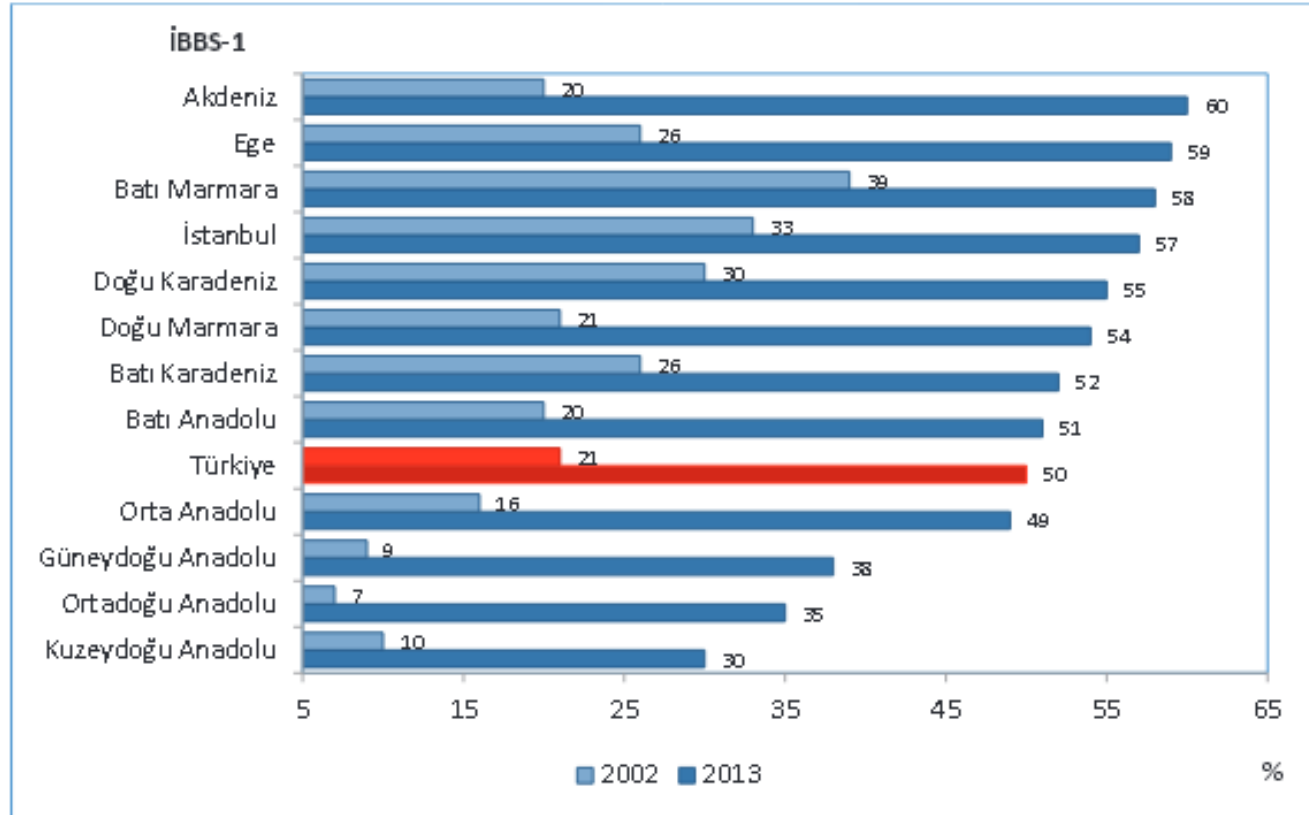
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.6. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

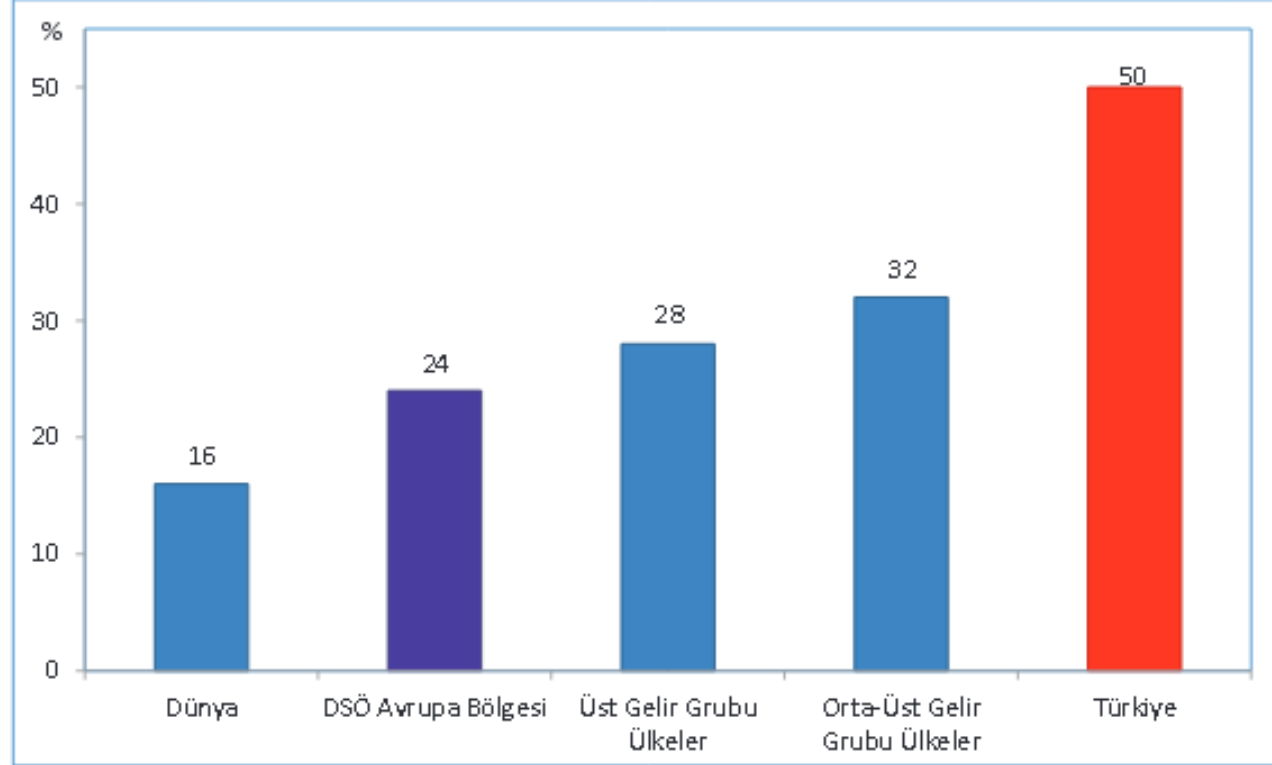
Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2013

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.10. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2012

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2014

Not: Türkiye verisi 2013 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2006-2012 yılları arası en son yıl verisidir.

Ne Yapmalıyız?

Birbirimizi
anlamalıyız

Çalışmalı ve
üretmeliyiz

Konuşmalı ve
konuları
tartışmalıyız

Birlik olmalıyız
Dayanışmalıyız

Hizmet
sunmalıyız

Eylem planı
yapmalıyız

Haklarımız için
Mücadele
etmeliyiz.
Haklara saygı
göstermeliyiz

Okumalıyız

Birbirimize
güvenmeliyiz

Bilgilerimiz
paylaşmalıyız

Dünya Sağlık Örgütü

- Doğumun kendi başlaması gerektiğini
- Gereksiz müdahalelerden kaçınılması gerektiğini
- Doğum süresince annenin hareket özgürlüğü olması gerektiğini
- Doğum süresinde gebeye destek (duygusal ve fiziksel) verilmesi gerektiğini
- Doğumda standart litotomi pozisyonu yerine diğer pozisyonları kullanmayı
- Doğum sonrası anne ve bebeğin bir arada kalması gerektiğini

Ebenin görev tanımında yer alan
şekliyle görevini yerine getirecek bir
sağlık sistemine ihtiyacımız var.

- Normal doğumlar
ebenin
sorumluluğunda
olmalıdır.

Ne Yapmalıyız?

- Hastanede doğum modernlik göstergesi midir?
- Normal doğum süreci normal bir ortamda olan evde yapılamaz mı?
- Doğumda **MEDİKALİZASYONU** tartışmalıyız

Hands on
teknği mi?

Hands off
teknği mi?

Önce Huzurlu Bir Doğum Ortamı

UZMAN EBE NASIL OLACAK?

- Sağlık Bakanlığı bu konuda çok önemli bir atmıştır.
- Kadrolar nasıl olacak?

Ebelik Yüksek Lisans ve Doktora Programlarının Sayısal olarak artması

- Üniversite düzeyinde 36 ebelik bölümü var.
- Yaklaşık 10 ebelik yüksek lisans
- 3 doktora programı
- Sadece 1 doçenti

Birinci Basamakta Ebeleri Güçlendirilmeliyiz

- Aile sağlığı elemanı mı?
- Serbest ebelik nasıl olur?

Serbest Ebelik Yapılabilir mi?

- Öncelikle yasal durum gözden geçirilmeli.
- Serbest ebeliđi yapabilecek bir formül bulunabilir mi?
- **AİLE EBELİĞİ**
- Serbest ebelere vergi kolaylıkları getirilmeli
- Meslek odaları olmalı

Independent midwives: why we can't afford to lose them

New legislation could lead to many independent midwives being outlawed. Where does that leave the women who have them to thank for their transformative birth experiences?

NEWS VIDEO PEOPLE

INDEPENDENT VOICES

SPORT TECH LIFE PROPERTY ARTS + ENTS TRAVEL MONEY INDYBEST STUDENT OFFERS

FIND BY WRITER - / COMMENT / EDITORIALS / LETTERS / HAPPY LIST / CAMPAIGNS - / ARCHIVE / BLOGS / IF I WERE PM
HOT TOPICS / SHY STORIES / WHAT THE TORIES WILL DO / GOODBYE SCOTLAND?

AMY SCOTT

Sunday 17 March 2013

Independent Midwives: a woman's right to choose

IM's are midwives with years of midwifery experience who have left the NHS because they don't think it caters to creative thinking or natural births

THE
SCIENCE AND ART
OF
MIDWIFERY.

BY
WILLIAM THOMPSON LUSK, A. M., M. D.,
PROFESSOR OF OBSTETRICS AND THE DISEASES OF WOMEN AND CHILDREN IN THE BELLEVUE HOSPITAL
MEDICAL COLLEGE; CONSULTING PHYSICIAN TO THE MATERNITY HOSPITAL; VISITING PHYSICIAN
TO THE EMERGENCY HOSPITAL; GYNECOLOGIST TO THE BELLEVUE HOSPITAL; FELLOW
OF THE AMERICAN GYNECOLOGICAL SOCIETY; CORRESPONDING FELLOW OF THE
OBSTETRICAL SOCIETIES OF EDINBURGH AND LONDON; ETC., ETC.

WITH NUMEROUS ILLUSTRATIONS.

LONDON:
H. K. LEWIS, 136 GOWER STREET.

1885.

[ALL RIGHTS RESERVED.]

✓

136 GOWER STREET

Okumalı ve üretmeliyiz

THE SCIENCE AND ART

OF

MIDWIFERY

BY

WILLIAM THOMPSON LUSK, A. M., M. D.

PROFESSOR OF OBSTETRICS AND THE DISEASES OF WOMEN AND CHILDREN
IN THE BELLEVUE HOSPITAL MEDICAL COLLEGE
CONSULTING PHYSICIAN TO THE MATERNITY HOSPITAL AND TO THE FOUNDLING ASYLUM
VISITING PHYSICIAN TO THE EMERGENCY HOSPITAL
GYNÆCOLOGIST TO THE BELLEVUE AND TO THE ST. VINCENT HOSPITALS
HONORARY FELLOW OF THE EDINBURGH AND THE LONDON OBSTETRICAL SOCIETIES
CORRESPONDING FELLOW OF THE OBSTETRICAL SOCIETIES OF PARIS AND LEIPSI^C
CORRESPONDING FELLOW OF THE PARIS ACADEMY OF MEDICINE, ETC.

*NEW EDITION, REVISED AND ENLARGED
WITH NUMEROUS ILLUSTRATIONS*

NEW YORK
D. APPLETON AND COMPANY
1895

761 sayfa ve resimli

ARE WE LOSING THE ART OF MIDWIFERY?

Carol Wood

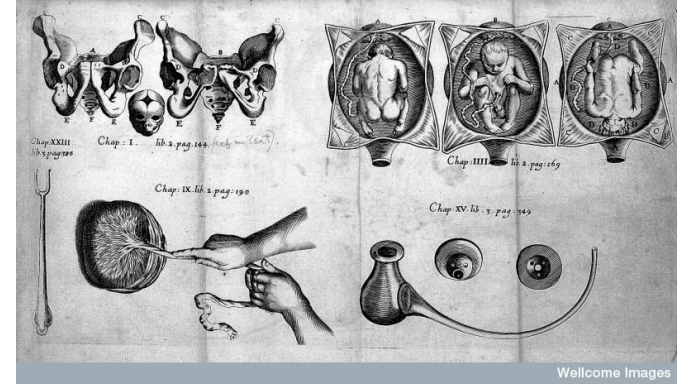
Anne Katz Jacobson

Article first published online: 6 JAN 2011

DOI: 10.1016/0091-2182(93)90042-F

- 1701’de Almanya’da Justine Siegmund ebelik üzerine “Öğrenci-Hoca Söyleşisi” adlı kitabı yazmış ilk ebelik eğitimini başlatmıştır..

- 1775’de Fransa’da Baudelockue “Doğum Sanatının Esasları” kitabını yazmıştır.

- 1733’de Marie Louise adlı ebelik öğretmeni forseps uygulama tekniği ile tanınmış 3 ciltlik bir kitap yazmıştır.

- 1773-1841 Marie–Anne Bouvin bol şekilli bir ebelik kitabı yazmıştır.

Anne Ölümleri Ön İnceleme Komisyonu:

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanlığında görev yapan 1 Pratisyen Hekim, 2 Ebe, 4 Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı, 1 İç Hastalıkları Uzmanı, 1 Anesteziyoloji Ve Reanimasyon Uzmanından oluşur.

Merkez İnceleme Komisyonu:

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkan Yardımcısı

Kadın ve Üreme Sağlığı Daire Başkanı

Kamu Hastaneler Birliği Hastane Hizmetleri Daire Başkanı

Aile Hekimliği İzleme Değerlendirme Daire Başkanı

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri Standartları Daire Başkanı

Ankara İl Halk Sağlığı Müdürü

5 Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı,

2 İç Hastalıkları Uzmanı,

2 Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı,

1 Kardiyoloji Uzmanı,

1 Kalp Damar Cerrahisi Uzmanı,

3 Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanı,

1 Üroloji Uzmanı,

1 Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı,

1 Nöroloji Uzmanı,

1 Beyin Cerrahisi Uzmanı,

3 Patoloji Uzmanı,

1 Halk Sağlığı Uzmanı,

1 Ebe

Bu komisyonlarda çok daha fazla sayıda ebe görmek isteriz

Adli Alanlarda Ebelik

- Ebeler adli durumlarda “**Bilirkiři**” olmalıdır.
- **Bilirkiři**, hakim veya savcının hukuki bilgisi dışında, çözümünü uzmanlık, özel veya teknik bilgi gerektiren durumlarda başvurulanan, o konunun uzmanı kişilere hukuk dilinde verilen addır.

Hollanda'da ziyaret ettiğimiz hastanede yalnızca
ebelere ait park yeri

Ebeyi ođalt, Sezaryeni Azalt

